

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

14. veljače 2019. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Obrada osobnih podataka – Direktiva 95/46/EZ – Članak 3. – Područje primjene – Snimanje videozapisa pripadnika policije u policijskoj postaji tijekom izvršavanja postupovnih radnji – Objava na internetskoj stranici za videozapise – Članak 9. – Obrada osobnih podataka izvršena isključivo u novinarske svrhe – Pojam – Sloboda izražavanja – Zaštita privatnog života”

U predmetu C-345/17,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputila Augstākā tiesa (Vrhovni sud, Latvija), odlukom od 1. lipnja 2017., koju je Sud zaprimio 12. lipnja 2017., u postupku koji je pokrenuo

Sergejs Buivids

uz sudjelovanje:

Datu valsts inspekcija,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik Suda, u svojstvu predsjednika drugog vijeća, A. Prechal, C. Toader, A. Rosas (izvjestitelj) i M. Ilešič, suci,

nezavisna odvjetnica: E. Sharpston,

tajnik: M. Aleksejev, načelnik odjela,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 21. lipnja 2018.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za S. Buividsa, on osobno,
- za latvijsku vladu, I. Kucina, G. Bambāne, E. Petrocka-Petrovska i E. Plaksins, u svojstvu agenata,
- za češku vladu, M. Smolek, J. Vlácil i O. Serdula, u svojstvu agenata,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju M. Russo, *avvocato dello Stato*,
- za austrijsku vladu, G. Eberhard, u svojstvu agenta,

* Jezik postupka: latvijski

- za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,
- za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes, M. Figueiredo i C. Vieira Guerra, u svojstvu agenata,
- za švedsku vladu, A. Falk, C. Meyer-Seitz, P. Smith, H. Shev, L. Zettergren i A. Alriksson, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, D. Nardi i I. Rubene, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 27. rujna 2018.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL 1995., L 281, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 7., str. 88.), a osobito njezina članka 9.
- 2 Zahtjev je podnesen u okviru spora između Sergejsa Buividsa i Datu valsts inspekcije (Agencija za zaštitu podataka, Latvija) povodom tužbe radi proglašenja odluke tog tijela nezakonitom, prema kojoj je S. Buivids povrijedio nacionalno zakonodavstvo objavivši na internetskoj stranici www.youtube.com videozapis koji je sam snimio svojeg davanja izjave u prostorima policijske postaje u okviru postupka upravnog prekršaja.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Prije nego što je bila stavljena izvan snage Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL 2016., L 119, str. 1.), Direktiva 95/46 – koja u skladu sa svojim člankom 1. ima za cilj zaštitu temeljnih prava i sloboda fizičkih osoba, a posebno njihovih prava na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka, kao i uklanjanje prepreka slobodnom protoku takvih podataka – u uvodnim izjavama 2., 14., 15., 17., 27. i 37. navodila je:

„(2) budući da su sustavi za obradu podataka osmišljeni da služe čovjeku; budući da moraju, bez obzira na nacionalnost ili boravište fizičkih osoba, poštivati njihova temeljna prava i slobode, pravo na privatnost, te doprinositi gospodarskom i socijalnom napretku, širenju trgovine i dobrobiti pojedinaca;

[...]

- (14) budući da se s obzirom na važnost aktualnog razvitka u okviru informacijskog društva, tehnika za prikupljanje, prijenos, rukovanje, snimanje, pohranjivanje ili komuniciranje zvučnih ili slikovnih podataka koji se odnose na fizičke osobe, ova Direktiva mora primijeniti na obradu koja uključuje takve podatke;

- (15) budući da je obrada takvih podataka obuhvaćena ovom Direktivom jedino ako je automatizirana ili ako su obrađeni podaci sadržani ili će biti sadržani u sustavu arhiviranja strukturiranom u skladu s posebnim mjerilima u vezi s pojedincima kako bi se omogućio lagani pristup tim osobnim podacima;

[...]

- (17) budući da, u odnosu na obradu zvučnih i slikovnih podataka koja se provodi u svrhe novinarstva ili književnog ili umjetničkog izražavanja, posebno na audiovizualnom području, načela Direktive primjenjuju se ograničeno u skladu s odredbama predviđenim člankom 9. ove Direktive;

[...]

- (27) budući da zaštita pojedinaca mora primjenjivati kako automatsku obradu podataka, tako i ručnu obradu; budući da područje primjene ove zaštite ne smije ovisiti o tehnikama koje se koriste, jer bi to u suprotnom stvorilo ozbiljan rizik od onemogućavanja; budući da u odnosu na ručnu obradu, ova Direktiva obuhvaća jedino sustave arhiviranja, a ne nestrukturiranu dokumentaciju [...];

[...]

- (37) budući da je obradu osobnih podataka u svrhe novinarstva ili književnog ili umjetničkog izražavanja, posebno na audiovizualnom području, potrebno izuzeti od zahtjeva nekih odredbi ove Direktive u onoj mjeri u kojoj je to potrebno da bi se uskladila temeljna prava pojedinaca sa slobodom obavješćivanja i posebno s pravom na dobivanje i pružanje podataka, kako je zajamčeno posebno člankom 10. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda [, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950.]; budući da bi prema tome države članice morale propisati iznimke i odstupanja potrebna u svrhu uspostave ravnoteže između temeljnih prava u odnosu na opće mjere o opravdanosti obrade podataka, [...].”

4 Članak 2. Direktive 95/46 određivao je:

„U smislu ove Direktive:

- (a) ‚osobni podaci‘ znači bilo koji podaci koji se odnose na utvrđenu fizičku osobu ili fizičku osobu koju se može utvrditi (osoba čiji se podaci obrađuju); osoba koja se može utvrditi je osoba čiji je identitet moguće utvrditi, izravno ili neizravno, a posebno navođenjem identifikacijskog broja ili jednog ili više činitelja značajnih za njegov fizički, fiziološki, mentalni, gospodarski, kulturni ili socijalni identitet;
- (b) ‚obrada osobnih podataka‘ (‚obrada‘) znači bilo koji postupak ili skup postupaka koji se provode nad osobnim podacima, bilo automatskim putem ili ne, kao što je prikupljanje, snimanje, organiziranje, pohrana, prilagođavanje ili mijenjanje, vraćanje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom i širenjem ili stavljanje na raspolaganje drugim načinom, poravnavanje ili kombiniranje, blokiranje, brisanje ili uništavanje;

[...]

- (d) ‚nadzornik‘ znači fizička ili pravna osoba, javno tijelo, agencija ili bilo koje drugo tijelo koje samo ili zajedno s drugima utvrđuje svrhu i načine obrade osobnih podataka; kada su svrha i načini obrade utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom ili pravom [Unije], nadzornik ili posebna mjerila za njegovo imenovanje mogu se utvrditi nacionalnim zakonodavstvom ili pravom [Unije];

[...]”

5 Člankom 3. te direktive, naslovljenim „Područje primjene”, bilo je određeno:

„1. Ova Direktiva se primjenjuje na osobne podatke koji se u cijelosti ili djelomično obrađuju automatskim putem i na obradu podataka koja nije automatska, a koja čini dio sustava arhiviranja ili će činiti dio sustava arhiviranja.

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na obradu osobnih podataka:

- tijekom aktivnosti koja je izvan područja primjene prava Zajednice, kao što je predviđeno u glavama V. i VI. Ugovora o Europskoj uniji [u verziji prije stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona] i u svakom slučaju na postupke obrade koji se odnose na javnu sigurnost, obranu, nacionalnu sigurnost (uključujući gospodarsku dobrobit države kada se operacija obrade odnosi na pitanja nacionalne sigurnosti) i aktivnosti države u području kaznenog prava,
- koju provodi fizička osoba tijekom aktivnosti isključivo osobne ili domaće naravi.”

6 Članak 7. navedene direktive glasio je:

„Države članice osiguravaju da se osobni podaci mogu obrađivati jedino ako:

[...]

(f) je obrada potrebna u svrhe zakonitog interesa koji ima nadzornik ili treća stranka ili stranke kojima se podaci otkrivaju, osim kada su ti podaci podređeni interesu za temeljna prava i slobode osobe čiji se podaci obrađuju koja zahtijeva zaštitu na temelju članka 1. stavka 1. ove Direktive.”

7 Članak 9. iste direktive određivao je:

„Države članice utvrđuju iznimke ili odstupanja od odredbi ovog poglavlja, poglavlja IV. i poglavlja VI. za obradu osobnih podataka izvršen[u] isključivo u novinarske svrhe ili radi umjetničkog ili književnog izražavanja jedino ako su potrebni radi usklađivanja prava na privatnost s propisima o slobodi izražavanja.”

Latvijsko pravo

8 U skladu s člankom 1. Fizisko personu datu aizsardzības likums (Zakon o zaštiti osobnih podataka fizičkih osoba) od 23. ožujka 2000. (*Latvijas Vēstnesis*, 2000., br. 123/124, u daljnjem tekstu: Zakon o zaštiti podataka), njegov cilj je zaštita temeljnih prava i sloboda fizičkih osoba, a osobito prava na privatnost, u vezi s obradom osobnih podataka koji se odnose na fizičke osobe.

9 U skladu s člankom 2. točkom 3. Zakona o zaštiti osobnih podataka, „osobni podaci” su svaka informacija koja se odnosi na utvrđenu fizičku osobu ili fizičku osobu koju se može utvrditi.

10 U skladu s člankom 2. točkom 4. tog zakona, pod „obradom osobnih podataka” misli se na svaki postupak koji se provodi nad osobnim podacima kao što su prikupljanje, snimanje, upisivanje, pohrana, prilagođavanje, mijenjanje, uporaba, prijenos i širenje, blokiranje ili brisanje podataka.

11 Članak 3. stavak 1. Zakona o zaštiti podataka propisuje da se taj zakon, s obzirom na iznimke predviđene navedenom odredbom, primjenjuje na obradu svih vrsta osobnih podataka i na svaku fizičku i pravnu osobu ako:

- je nadzornik registriran u Latviji

- se obrada podataka odvija izvan latvijskih granica, na područjima koja pripadaju Republici Latviji u skladu s međunarodnim ugovorima;
 - se materijal korišten za obradu osobnih podataka nalazi na području Republike Latvije, izuzevši slučajeve u kojima se on koristi samo za prijenos osobnih podataka na području Republike Latvije.
- 12 Članak 3. stavak 3. istog zakona predviđa da se on primjenjuje samo na obradu osobnih podataka koju pojedinci provode za osobnu ili domaću uporabu.
- 13 Prema članku 5. Zakona o zaštiti osobnih podataka, njegovi članci 7. do 9., 11. i 21. ne primjenjuju se kada se osobni podaci obrađuju u novinarske svrhe u skladu s Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem likums (Zakon o tiskanim i drugim medijima) ili u svrhu umjetničkog ili književnog izražavanja, ako zakonom nije drukčije određeno.
- 14 Članak 8. stavak 1. Zakona o zaštiti osobnih podataka predviđa da je tijekom prikupljanja osobnih podataka od dotične osobe nadzornik dužan pružiti joj sljedeće informacije, osim ako dotična osoba već ne raspolaže tim informacijama:
- ime i prezime te adresu nadzornika;
 - predviđenu svrhu obrade osobnih podataka.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 15 Dok se nalazio u prostorima policijske postaje, S. Buivids snimio je davanje svoje izjave u okviru postupka upravnog prekršaja.
- 16 S. Buivids objavio je takav snimljeni videozapis (u daljnjem tekstu: predmetni videozapis) koji je pokazivao djelatnike policije i njihovu aktivnost u postaji na internetskoj stranici www.youtube.com. Ta stranica korisnicima omogućava objavljivanje, gledanje i dijeljenje videozapisa.
- 17 Nakon te objave Agencija za zaštitu podataka je u odluci od 30. kolovoza 2013. smatrala da je S. Buivids prekršio članak 8. stavak 1. Zakona o zaštiti podataka jer pripadnicima policije, kao osobama o kojima je riječ, nije dao informacije iz te odredbe koje se odnose na svrhu obrade odnosnih osobnih podataka. S. Buivids nije niti Agenciji za zaštitu podataka dostavio informacije koje se odnose na svrhu snimanja predmetnog videozapisa i njegove objave na internetskoj stranici, što bi potvrdilo da je svrha u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka. Agencija za zaštitu podataka je stoga od S. Buividsa zatražila da videozapis ukloni s internetske stranice www.youtube.com i drugih internetskih stranica.
- 18 S. Buivids podnio je tužbu pred Administratīvā rajona tiesa (Općinski upravni sud, Latvija) tražeći da tu odluku Agencije za zaštitu podataka proglasi nezakonitom i da mu dodijeli naknadu štete koju je navodno pretrpio. S. Buivids u svojem je zahtjevu naveo da je objavom predmetnog videozapisa htio svratiti pozornost društva na djelovanje policije koje je smatrao nezakonitim. Navedeni sud taj je zahtjev odbio.
- 19 Presudom od 11. studenoga 2015. Administratīvā apgabaltiesa (Okružni upravni sud, Latvija) odbila je žalbu koju je S. Buivids podnio protiv odluke Administratīvā rajona tiesa (Općinski upravni sud).
- 20 Administratīvā apgabaltiesa (Okružni upravni sud) odluku je temeljila na činjenici da je na predmetnom videozapisu bilo moguće vidjeti policijsku postaju, više pripadnika policije u obavljanju njihovih dužnosti, čuti razgovor snimljen s pripadnicima policije tijekom izvršavanja postupovnih radnji te čuti glasove pripadnika policije te S. Buividsa i njegova partnera.

- 21 Nadalje, taj sud smatra da nije moguće odrediti koje pravo ima prednost, pravo S. Buividsa na slobodu izražavanja ili pravo drugih osoba na poštovanje privatnog života, jer S. Buivids nije naveo koja je svrha objave predmetnog videozapisa. Također, taj videozapis ne pokazuje aktualna događanja koja su od interesa za društvo niti nepošteno postupanje pripadnika policije. Budući da S. Buivids nije snimio predmetni videozapis u novinarske svrhe u smislu Zakona o tiskanim i drugim medijima niti u druge književne ili umjetničke svrhe, članak 5. Zakona o zaštiti podataka nije primjenjiv.
- 22 Administratīvā apgabaltiesa (Okružni upravni sud) iz toga je zaključila da je S. Buivids, snimajući pripadnike policije u obavljanju njihovih dužnosti a da im nije priopćio informacije u pogledu svrhe obrade njihovih osobnih podataka, prekršio članak 8. stavak 1. Zakona o zaštiti podataka.
- 23 S. Buivids je pred sudom koji je uputio zahtjev, Augstākā tiesom (Vrhovni sud, Latvija), podnio žalbu u kasacijskom postupku protiv presude Administratīvā apgabaltiesa (Okružni upravni sud) pozivajući se na svoje pravo na slobodu izražavanja.
- 24 S. Buivids je osobito istaknuo da predmetni videozapis pokazuje službenike državne policije, odnosno javne osobe na javnom mjestu, koje stoga ne ulaze u područje primjene *ratione personae* Zakona o zaštiti podataka.
- 25 Sud koji je uputio zahtjev s jedne strane iznosi sumnje u pogledu toga ulaze li snimanje u policijskoj postaji pripadnika policije u obavljanju njihovih dužnosti i objavljivanje tako snimljenog videozapisa na internetu u područje primjene Direktive 95/46. U tom pogledu, iako smatra da postupak S. Buividsa ne ulazi u iznimke od područja primjene te direktive, poput onih iz njezina članka 3. stavka 2., naglašava da je u ovom slučaju u pitanju snimka koja se dogodila samo jednom i da je S. Buivids snimio pripadnike policije u obavljanju njihovih javnih dužnosti, odnosno u trenutku dok predstavljaju javnu vlast. No, upućujući na točku 95. mišljenja nezavisnog odvjetnika Bobeka u predmetu Rigas satiksme (C-13/16, EU:C:2017:43), sud koji je uputio zahtjev ističe da je glavna zabrinutost koja opravdava zaštitu osobnih podataka opasnost povezana s njihovom obradom u širokim razmjerima.
- 26 S druge strane, sud koji je uputio zahtjev pita se o tumačenju pojma „isključivo u novinarske svrhe” iz članka 9. Direktive 95/46 kao i o tome može li taj pojam obuhvatiti činjenice poput onih koje se stavljaju na teret S. Buividsu.
- 27 U tim je okolnostima Augstākā tiesa (Vrhovni sud) odlučila prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Ulaze li u područje primjene Direktive 95/46 aktivnosti poput onih o kojima je riječ u ovom postupku, odnosno snimanje pripadnika policije u policijskoj postaji dok provode postupovne radnje te objavljivanje snimljenog videozapisa na internetskoj stranici www.youtube.com?
2. Treba li Direktivu 95/46 tumačiti na način da se navedene aktivnosti mogu smatrati obradom osobnih podataka u novinarske svrhe u smislu članka 9. Direktive [95/46]?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

- 28 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 3. Direktive 95/46 tumačiti na način da u područje primjene te direktive ulazi snimanje videozapisa pripadnika policije u postaji prilikom davanja izjave i objava tako snimljenog videozapisa na internetskoj stranici za videozapise gdje ih korisnici mogu slati, gledati i dijeliti.

- 29 Treba istaknuti da se, prema članku 3. stavku 1. navedene direktive, ona primjenjuje „na osobne podatke koji se u cijelosti ili djelomično obrađuju automatskim putem i na obradu podataka koja nije automatska, a koja čini dio sustava arhiviranja ili će činiti dio sustava arhiviranja”.
- 30 Pojam „osobni podaci” u smislu te odredbe obuhvaća, sukladno definiciji iz članka 2. točke (a) te direktive „bilo koje podatke koji se odnose na utvrđenu fizičku osobu ili fizičku osobu koju se može utvrditi”. Osobom koju se može utvrditi smatra se „osobu čiji je identitet moguće utvrditi, izravno ili neizravno, a posebno navođenjem [...] jednog ili više činitelja značajnih za njegov fizički identitet”.
- 31 Prema sudskoj praksi Suda, slika osobe snimljene kamerom predstavlja „osobni podatak” u smislu članka 2. točke (a) Direktive 95/46 u mjeri u kojoj ta slika omogućuje identificiranje dotične osobe (vidjeti u tom smislu presudu od 11. prosinca 2014., Ryneš, C-212/13, EU:C:2014:2428, t. 22.).
- 32 U ovom slučaju iz odluke kojom se upućuje zahtjev proizlazi da je moguće vidjeti i čuti pripadnike policije na predmetnom videozapisu, tako da treba smatrati da slike tako snimljenih osoba jesu osobni podaci u smislu članka 2. točke (a) Direktive 95/46.
- 33 Kada je riječ o pojmu „obrada osobnih podataka” u članku 2. točki (b) Direktive 95/46, on je definiran kao „bilo koji postupak ili skup postupaka koji se provode nad osobnim podacima, [...], kao što je prikupljanje, snimanje, organiziranje, pohrana, prilagođavanje ili mijenjanje, vraćanje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom i širenjem ili stavljanje na raspolaganje drugim načinom, poravnavanje ili kombiniranje, blokiranje, brisanje ili uništavanje”.
- 34 U okviru sustava videonadzora Sud je već presudio da videozapis osoba pohranjen na uređaj za trajno snimanje, odnosno tvrdi disk tog sustava, predstavlja sukladno članku 2. točki (b) i članku 3. stavku 1. Direktive 95/46 automatiziranu obradu osobnih podataka (vidjeti u tom smislu presudu od 11. prosinca 2014., Ryneš, C-212/13, EU:C:2014:2428, t. 23. i 25.).
- 35 Na raspravi pred Sudom S. Buivids je potvrdio da je koristio digitalni fotoaparatus kako bi snimio predmetni videozapis. Riječ je o videosnimci osoba pohranjenoj na uređaj za trajno snimanje, odnosno u memoriji navedenog fotoaparata. Stoga takva snimka jest automatizirana obrada osobnih podataka u smislu članka 3. stavka 1. te direktive.
- 36 U tom pogledu, činjenica da je takva snimka nastala samo jednom nije relevantna za pitanje ulazi li ta radnja u područje primjene Direktive 95/46. Naime, kao što proizlazi iz teksta članka 2. točke (b) te direktive, u vezi s njezinim člankom 3. stavkom 1., navedena direktiva se primjenjuje na „bilo koji postupak” koji predstavlja obradu osobnih podataka u smislu tih odredbi.
- 37 Osim toga, Sud je ocijenio da radnju koja se sastoji od objave osobnih podataka na internetskoj stranici također treba smatrati takvom obradom (vidjeti u tom smislu presudu od 6. studenoga 2003., Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, t. 25. i presudu od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google, C-131/12, EU:C:2014:317, t. 26.).
- 38 U tom pogledu, Sud je uostalom precizirao da stavljanje informacija na internetsku stranicu podrazumijeva radnju učitavanja te stranice na serveru kao i radnje potrebne kako bi se tu stranicu učinilo dostupnom osobama koje su spojene na internet. Te se radnje provode barem djelomično automatizirano (vidjeti u tom smislu presudu od 6. studenoga 2003., Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, t. 26.).
- 39 Stoga valja smatrati da objava videozapisa na internetskoj stranici na kojoj ih korisnici mogu slati, gledati i dijeliti, poput predmetnog videozapisa, na kojem se nalaze osobni podaci, jest u cijelosti ili djelomično automatizirana obrada tih podataka u smislu članka 2. točke (b) i članka 3. stavka 1. Direktive 95/46.

- 40 Nadalje, sukladno članku 3. stavku 2. Direktive 95/46 potonja se ne primjenjuje na dvije vrste obrade osobnih podataka. Riječ je, s jedne strane, o onima ostvarenima u izvršavanju aktivnosti koje su izvan područja primjene prava Zajednice, kao što je predviđeno u glavama V. i VI. Ugovora o Europskoj uniji u verziji prije stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona i u svakom slučaju o obradama koje se odnose na javnu sigurnost, obranu, nacionalnu sigurnost i aktivnosti države u području kaznenog prava. Navedena odredba isključuje, s druge strane, obradu osobnih podataka koju provodi fizička osoba tijekom aktivnosti isključivo osobne ili domaće naravi.
- 41 Budući da ih sustav zaštite osobnih podataka predviđen Direktivom 95/46 čini neprimjenjivim i tako se udaljava od njezina temeljnog cilja, koji se sastoji od zaštite temeljnih prava i slobode fizičkih osoba, u vezi s obradom osobnih podataka, kao što su pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života te pravo na zaštitu osobnih podataka zajamčenih člancima 7. i 8. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), iznimke predviđene člankom 3. stavkom 2. te direktive moraju se strogo tumačiti (vidjeti u tom smislu presude od 27. rujna 2017., Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, t. 38. i od 10. srpnja 2018., Jehovan todistajat, C-25/17, EU:C:2018:551, t. 37.).
- 42 Što se tiče glavnog postupka, iz elemenata podnesenih Sudu proizlazi da se, s jedne strane, snimanje i objava predmetnog videozapisa ne mogu smatrati obradom osobnih podataka ostvarenom u izvršavanju aktivnosti koje ne ulaze u područje primjene prava Zajednice niti obradom koja ima za cilj javnu sigurnost, obranu, nacionalnu sigurnost i aktivnosti države u području kaznenog prava, u smislu članka 3. stavka 2. prve alineje Direktive 95/46. U tom pogledu, Sud je već presudio da su aktivnosti koje ta odredba spominje kao primjere u svakom slučaju aktivnosti države ili državnih tijela koje ne ulaze u područje aktivnosti pojedinaca (vidjeti u tom smislu presudu od 27. rujna 2017., Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, t. 36. i navedenu sudsku praksu).
- 43 S druge strane, budući da je S. Buivids objavio predmetni videozapis, bez ograničenja pristupa, na internetskoj stranici na kojoj korisnici mogu slati, gledati i dijeliti videozapise, čineći tako dostupnima osobne podatke neodređenom broju osoba, obrada osobnih podataka koja je predmet glavnog postupka ne ulazi u okvir aktivnosti isključivo osobne ili domaće naravi (vidjeti analogijom presude od 6. studenoga 2003., Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, t. 47.; od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 44.; od 11. prosinca 2014., Ryneš, C-212/13, EU:C:2014:2428, t. 31. i 33. te od 10. srpnja 2018., Jehovan todistajat, C-25/17, EU:C:2018:551, t. 42.).
- 44 Osim toga, činjenica da se snima videozapis pripadnika policije u okviru obavljanja njihovih dužnosti ne može isključiti takvu vrstu obrade osobnih podataka iz područja primjene Direktive 95/46.
- 45 Naime, kao što je iznijela nezavisna odvjetnica u točki 29. svojeg mišljenja, ta direktiva ne predviđa nijednu izričitu iznimku koja isključuje iz područja primjene navedene direktive obradu osobnih podataka koji se odnose na javne službenike.
- 46 Nadalje, iz sudske prakse Suda proizlazi da okolnost da se navedena informacija nalazi u kontekstu profesionalne aktivnosti nije takve naravi da bi joj oduzela svojstvo „osobnog podatka” (vidjeti u tom smislu presudu od 16. srpnja 2015., ClientEarth i PAN Europe/EFSA, C-615/13 P, EU:C:2015:489, t. 30. i navedenu sudsku praksu).
- 47 S obzirom na prethodno navedeno, na prvo pitanje valja odgovoriti tako da članak 3. Direktive 95/46 treba tumačiti na način da u područje primjene te direktive ulazi snimanje videozapisa pripadnika policije u postaji prilikom davanja izjave i objava tako snimljenog videozapisa na internetskoj stranici za videozapise gdje ih korisnici mogu slati, gledati i dijeliti.

Drugo pitanje

- 48 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 9. Direktive 95/46 tumačiti na način da činjenične okolnosti poput onih u glavnom postupku, odnosno snimanje videozapisa pripadnika policije u postaji prilikom davanja izjave i objava tako snimljenog videozapisa na internetskoj stranici za videozapise gdje ih korisnici mogu slati, gledati i dijeliti, predstavljaju obradu osobnih podataka u novinarske svrhe, u smislu te odredbe.
- 49 Najprije valja reći da prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, odredbe direktive treba tumačiti s obzirom na njezin cilj i sustav koji se njome uspostavlja (presuda od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 51. i navedena sudska praksa).
- 50 U tom pogledu, iz članka 1. Direktive 95/46 proizlazi da se njome želi osigurati da države članice osiguraju zaštitu sloboda i temeljnih prava fizičkih osoba, a posebno njihova prava na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka, uz omogućavanje slobodnog protoka tih podataka. Taj cilj se međutim ne može nastojati postići a da se ne uzme u obzir činjenica da navedena temeljna prava treba u određenoj mjeri uskladiti s temeljnim pravom na slobodu izražavanja. Uvodna izjava 37. te direktive pojašnjava da njezin članak 9. ide za ciljem usklađivanja dvaju temeljnih prava, odnosno s jedne strane zaštite prava na privatnost i s druge strane slobode izražavanja. Ta zadaća je na državama članicama (vidjeti u tom smislu presudu od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 52. do 54.).
- 51 Sud je već presudio da, kako bi se uzela u obzir važnost slobode izražavanja u čitavom demokratskom društvu, treba široko tumačiti s njome povezane pojmove, među kojima i novinarstvo (vidjeti u tom smislu presudu od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 56.).
- 52 Stoga, iz pripremnih akata Direktive 95/46 proizlazi da se iznimke i odstupanja predviđeni u članku 9. te direktive primjenjuju ne samo na medijska poduzeća nego i na svaku osobu koja obavlja novinarske djelatnosti (vidjeti u tom smislu presudu od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 58.).
- 53 Iz sudske prakse Suda proizlazi da su „novinarske djelatnosti” one čiji je cilj otkrivanje informacija, mišljenja i ideja javnosti, neovisno o mediju korištenom za njihov prijenos (vidjeti u tom smislu presudu od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 61.).
- 54 Iako je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri odgovara li u ovom slučaju obrada osobnih podataka koju je izvršio S. Buivids tom cilju, Sud mu može pružiti elemente tumačenja koji su potrebni za ocjenu koju mora provesti.
- 55 Stoga, s obzirom na sudsku praksu Suda navedenu u točkama 52. i 53. ove presude, okolnost da S. Buivids nije profesionalni novinar nije takva da može isključiti mogućnost da predmetni videozapis i njegova objava na internetskoj stranici za videozapise gdje ih korisnici mogu slati, gledati i dijeliti budu obuhvaćeni tom odredbom.
- 56 Osobito činjenica da je S. Buivids stavio na internet tu snimku na takvu internetsku stranicu, u ovom slučaju www.youtube.com, ne može sama po sebi oduzeti toj obradi osobnih podataka svojstvo da je izvršena „isključivo u novinarske svrhe” u smislu članka 9. Direktive 95/46.

- 57 Naime, valja uzeti u obzir razvoj i sve veći broj načina komunikacije i širenja informacija. Tako je Sud već odlučio da medij putem kojeg se obrađeni podaci prenose – klasičan poput papira ili radiovalova, ili elektronički poput interneta – nije odlučujući kako bi se ocijenilo je li riječ o aktivnostima izvršenima „isključivo u novinarske svrhe” (vidjeti u tom smislu presudu od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 60.).
- 58 Međutim, kao što je u biti iznijela nezavisna odvjetnica u točki 55. svojeg mišljenja, to ne znači da je svako otkrivanje podataka na internetu koji se odnose na osobne podatke obuhvaćeno pojmom „novinarska djelatnost” te da se na njega stoga primjenjuju iznimke i odstupanja iz članka 9. Direktive 95/46.
- 59 U ovom slučaju je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri proizlazi li iz predmetnog videozapisa da je jedini cilj njegova snimanja i objave otkrivanje informacija, mišljenja i ideja javnosti (vidjeti u tom smislu presudu od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 62.).
- 60 U tu svrhu, sud koji je uputio zahtjev moći će osobito uzeti u obzir činjenicu da je, prema tvrdnjama S. Buividsa, predmetni videozapis bio objavljen na internetskoj stranici kako bi svratio pozornost društva na navodno nepropisno postupanje policije prilikom uzimanja njegove izjave.
- 61 Ipak, treba precizirati da utvrđenje takvog nepropisnog postupanja nije uvjet primjenjivosti članka 9. Direktive 95/46.
- 62 Naprotiv, ako se pokaže da snimanje i objava tog videozapisa nema kao isključivu svrhu otkrivanje informacija, mišljenja i ideja javnosti, neće se moći smatrati da je obrada osobnih podataka koja je predmet glavnog postupka bila izvršena „isključivo u novinarske svrhe”.
- 63 Osim toga valja podsjetiti da iznimke i odstupanja predviđeni u članku 9. Direktive 95/46 trebaju biti primijenjeni samo u mjeri u kojoj se pokažu potrebnima kako bi se uskladila temeljna prava, odnosno pravo na zaštitu privatnosti i pravo na slobodu izražavanja (vidjeti u tom smislu presudu od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 55.).
- 64 Stoga, kako bi se postigla ravnoteža između tih dvaju temeljnih prava, zaštita temeljnog prava na privatnost zahtijeva da se iznimke i odstupanja od zaštite podataka predviđeni u poglavljima II., IV. i VI. Direktive 95/46 provode u granicama strogo nužnog (vidjeti u tom smislu presudu od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 56.).
- 65 Valja podsjetiti da članak 7. Povelje koji se odnosi na pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života sadržava prava koja odgovaraju onima koja su zajamčena u članku 8. stavku 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP) te stoga, sukladno članku 52. stavku 3. Povelje, navedenom članku 7. valja dati isto značenje i opseg primjene kao članku 8. stavku 1. EKLJP-a, kako ga tumači sudska praksa Europskog suda za ljudska prava (presuda od 17. prosinca 2015., WebMindLicenses, C-419/14, EU:C:2015:832, t. 70.). Isto vrijedi i za članak 11. Povelje i članak 10. EKLJP-a (vidjeti u tom smislu presudu od 4. svibnja 2016., Philip Morris Brands i dr., C-547/14, EU:C:2016:325, t. 147.).
- 66 U tom pogledu iz te sudske prakse proizlazi da je, u svrhu stavljanja u ravnotežu prava na poštovanje privatnosti i prava na slobodu izražavanja, Europski sud za ljudska prava razvio niz mjerodavnih kriterija koji se moraju uzeti u obzir, osobito doprinos raspravi od općeg interesa, opća poznatost dotične osobe, cilj reportaže, ranije ponašanje dotične osobe, sadržaj, oblik i posljedica objave, način i okolnosti u kojima su informacije dobivene kao i njihova istinitost (vidjeti u tom smislu presudu ESLJP-a od 27. lipnja 2017., Satakunnan Markkinapörssi Oy i Satamedia Oy/Finska, CE:ECHR:2017:0627JUD000093113, t. 165.). Također treba uzeti u obzir mogućnost koju ima nadzornik obrade, da donese mjere koje mogu ublažiti razmjer uplitanja u pravo na privatnost.

- 67 U ovom slučaju iz spisa podnesenog Sudu proizlazi da se ne može isključiti da snimanje i objava predmetnog videozapisa, bez obavještanja obuhvaćenih osoba o tom snimanju i njegovoj svrsi, predstavljaju uplitanje u temeljno pravo na poštovanje privatnosti tih osoba, odnosno pripadnika policije koji se nalaze na tom videozapisu.
- 68 Ako se pokaže da su snimanje i objava predmetnog videozapisa imali za isključivu svrhu otkrivanje informacija, mišljenja i ideja javnosti, na sudu koji je uputio zahtjev jest da ocijeni jesu li iznimke i odstupanja predviđeni u članku 9. Direktive 95/46 nužni kako bi se uskladilo pravo na privatnost s pravilima koja uređuju slobodu izražavanja i jesu li te iznimke i odstupanja provedeni u okvirima strogo nužnoga.
- 69 S obzirom na prethodna razmatranja, na drugo pitanje valja odgovoriti tako da članak 9. Direktive 95/46 treba tumačiti na način da činjenične okolnosti poput onih u glavnom postupku, odnosno snimanje videozapisa pripadnika policije u postaji prilikom davanja izjave i objava tako snimljenog videozapisa na internetskoj stranici za videozapise gdje ih korisnici mogu slati, gledati i dijeliti, mogu biti obrada osobnih podataka izvršena isključivo u novinarske svrhe u smislu te odredbe ako iz tog videozapisa proizlazi da navedena snimka i navedena objava kao jedini cilj imaju otkrivanje informacija, mišljenja i ideja javnosti, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Troškovi

- 70 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

1. Članak 3. Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka treba tumačiti na način da u područje primjene te direktive ulazi snimanje videozapisa pripadnika policije u postaji prilikom davanja izjave i objava tako snimljenog videozapisa na internetskoj stranici za videozapise gdje ih korisnici mogu slati, gledati i dijeliti.
2. Članak 9. Direktive 95/46 treba tumačiti na način da činjenične okolnosti poput onih u glavnom postupku, odnosno snimanje videozapisa pripadnika policije u postaji prilikom davanja izjave i objava tako snimljenog videozapisa na internetskoj stranici za videozapise gdje ih korisnici mogu slati, gledati i dijeliti, mogu biti obrada osobnih podataka izvršena isključivo u novinarske svrhe u smislu te odredbe ako iz tog videozapisa proizlazi da navedena snimka i navedena objava kao jedini cilj imaju otkrivanje informacija, mišljenja i ideja javnosti, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Potpisi